

Tiapani. Mehemea kei te tika ta enei, aue! te mate mo te ao! Mehemea na nga kara o te kiri o te tangata e wehe nga iwi i roto i te pakanga a muri nei, ka mate ra te ao katoa.

Koinei ra te kaupapa o te Ropu tirotiro i nga iwi o te Moana-nui-a-Kiwa, (Institute of Pacific Relations). Kei te rapu ratou i nga wahi i puta ake ai te raruraru, me te whakaatu i te huarahi e taea ai te whakariterite o ana raruraru i runga i te huarahi ngawari, kia kua e waiho ma te whawhai rawa e whakarite. E mahue iho ana a Niu Tirenī nei i ahau, te whenua e aroha nuitia nei e ahau, itemea kua whakaritea ko ahau hei kai-whakahaere mo te Ropu tirotiro i enei ahuatanga. Ahakoa tera ano etahi tangata kei runga atu i toku te mohio ki era iwi, he maha ano nga take i tika ai taku haere ki taua mahi. E ki ana nga kai-whakahaere o taua ropu, ara te upoko tonu a Mr Davis, ko te tangata o Niu Tirenī kei waho e matakītiki atu ana ki te papa o te pakanga, a tera e marama tana matakitiki atu. Tetahi, ko te kura nui (University) o Canterbury me Kemureti (i Ingarangi) nga kura e rangona nuitia ana ona matauranga, a tera e kaha te awhina mai a nga nuaa nunui i nga tangata i puta atu i enei kura.

Otira ko te tino take i whakataua ai ko ahau hei tango i tana turanga, e ai ki te whakamarama a Mr Davis, ko te whakamiharo o te ao, ki te noho pai a te pakeha raua ko te Maori i enei moutere. E ki ana a Mr Davis, koinei rawa te mea whakamiharo i kitea e ia i Niu Tirenī nei. Kaore rawa he iwi o te ao i peneti te noho tahi i runga i te rangimarie, me te Maori raua ko te pakeha. I kite ia i te Maori e whakamua ana i roto i te Paremata, i tutaki atu ia ki nga tamariki Maori i roto i nga kura nunui o te motu. Ko etahi o nga tino rangatira pakeha o te motu e korero whakanui ana mo ona paku toto Maori kei roto i ona uaua. Kaore rawa ia i rongoi etahi kupu whakahawea mo te Maori, engari he maha nga kupu whakapiki a nga pakeha mo a ratou Maori. He maha ana korerotanga i te nui o tona whakamihī, me tona tumanako kia akona era atu iwi o te ao, ki nga kaupapa o tenei ahuatanga.

He kaupapa tenei e tika ana kia whakaaturia ki te ao katoa e te Maori e te pakeha o Niu Tirenī nei.

I te taenga tuatahi mai o Kawana Hopihona ki Niu Tirenī nei, mehemea i hiahia ia, ka ahei noatu ia ki te mau mai i nga hoia, me nga manua. Otira i whakarere ake e ia te whakaaro pakanga, huri ke ona whakaaro ki te huarahi rangatira, ara ki te Tiriti, hanga nei te Tiriti o Waitangi. Ko tona tuara awhina i a ia mo tenei take, ko Henare Wiremu. Minita, whakaotia ana i runga i te huarahi o te tika, i te huarahi Karaitiana. No muri mai ka tupu ano nga raruraru, engari na te kuare me te pohehe ana raruraru i take mai. Ko te putake nui o te raruraru ko te whenua, a mai ano i te wa i whakaturia ai nga kooti hei uiui i nga take ki nga whenua, kaore rawa he korero mo te whawhai i waenganui i nga iwi e rua.

Waihoki, ko tenei Ropu e haere nei ahau hei kai-whakahaere, ko te whakaaro nui kei a ratou he whakariterite i nga raruraru